

The Effect of Teachers' Self-Efficacy Perceptions on Professional Belief and Psychological Resilience¹

Hakan Doğan (School Principal)
Ministry of National Education-Türkiye
ORCID: 0009-0001-2831-9457
dhakan58@outlook.com

Assist. Prof.Dr. Kaan Güney
Sivas Cumhuriyet University-Türkiye
ORCID: 0000-0002-5141-9827
guney.kaan@gmail.com

Abstract

Self-efficacy, psychological resilience and professional beliefs of employees in an educational organisation are reflected on their performance. In the literature, there are studies explaining the relationship between these three conceptual variables in a binary sense. It may be important to evaluate these three variables, which are thought to be related to each other, together. On this basis, this study investigated the effect of teachers' self-efficacy perceptions on professional beliefs and psychological resilience. The research employed the survey model, which is among the quantitative research approaches. The sample for the research included a total of 163 individuals who volunteered to participate. The data collection tool used in the research consists of personal information (gender, professional seniority, age, number of in-service trainings attended, educational level, and type of school where they work), the Short Psychological Resilience Scale, the Self-Efficacy Perception Scale and the Teachers' Professional Beliefs Scale was used. To determine the reliability of the scale, the Cronbach's alpha coefficient was calculated. As a result of the analyses conducted, the Cronbach's alpha coefficient for all scales was generally found to be above 0.70. In a results of research, no statistically significant differences were found in psychological resilience, self-efficacy perception, and professional beliefs based on participants' gender, educational level, and the number of in-service trainings they attended. However, significant differences were observed based on participants' ages and professional seniority. In another results of research The analysis examining the relationship between self-efficacy perception and both psychological resilience and professional beliefs indicated a statistically significant moderate relationship between self-efficacy perception and its sub-dimensions with teachers' professional beliefs and their sub-dimensions, whereas no statistically significant relationship was found between self-efficacy perception and its sub-dimensions with psychological resilience.

Keywords: School, Teacher, Self-Efficacy, Professional belief, Psychological resilience

E-International Journal
of Pedagogogy

Vol: 4, No: 2, pp. 133-151

133

Research Article

Received: 27.09.2024
Accepted: 17.12.2024

Suggested Citation

Doğan, H. & Güney, K. (2024) The effect of teachers' self-efficacy perceptions on professional belief and psychological resilience, *E-International Journal of Pedagogogy (e-ijpa)* 4(2), 133-151. TrDoi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.126>

¹ The present study was conducted by the first author as part of his master's thesis under the guidance of the second author.

Extended Abstract

Problem: Self-efficacy was first introduced by Bandura as a concept within Social Learning Theory. Within this theoretical framework, an individual's behaviors emerge from the interplay of their mental capabilities, environment, and their perception of self-efficacy. Judgments about one's ability to plan and execute activities necessary for achieving a specific performance are termed self-efficacy (Bandura,1986). In an educational setting like a school, the self-efficacy of each person, including the school's management, can generally be discussed as the school's self-efficacy (Keskin ve Toprakçı, 2024). Schools are the unique structures that embody the educational goals of societies, and teachers are the personnel who practically carry out education and teaching within schools Toprakçı, 2017). The individual beliefs teachers hold about how adeptly they can manage instructional situations when confronted with any challenge are described as teacher self-efficacy (Gavora,2011). Upon reviewing the literature on teacher self-efficacy, some studies focus on the perception of self-efficacy (Burmabiyık, 2014; Chan,2003; Campbell, 1996; Erden, 2007; Dönmez, 2011; Schriver ve Czerniak, 1999; Solar Şekerci, 2011; Pajares ve Miller,1997); others on psychological resilience (Hoşoğlu vd., 2018; Güloğlu ve Kararmak, 2010; Toprak, 2014; Aydın ve Egemberdiyeva, 2018); while some only address professional beliefs (Özmutlu, 2018; Uğraş ve Dindar, 2019; Özgen, 2012; Ekici, 2006; Çapri ve Çelikkale, 2008). Therefore, it is highly meaningful and important to examine these variables, which are thought to influence each other, together. Based on this premise, the research investigated "the impact of teachers' self-efficacy perceptions on their professional beliefs and psychological resilience.

Method: The research employed the survey model, which is among the quantitative research approaches. The goal of the Survey Model is to thoroughly evaluate a population within a population consisting of numerous elements. In this context, it can be said that the Survey Model relates to methodologies used to assess either the entire universe or a representative sample from it. The study was conducted with teachers working in public schools. The sample for the research included a total of 163 individuals who volunteered to participate. The method of sample selection used in the study was "convenience sampling." The data collection tool used in the research consists of four sections. The first section includes six questions regarding participants' personal information (gender, professional seniority, age, number of in-service trainings attended, educational level, and type of school where they work). In the second section, the Short Psychological Resilience Scale (SPRS), developed by Smith et al. (2008) and adapted to Turkish by Doğan (2015) with reliability and validity studies conducted, was used. The third section utilized the Self-Efficacy Perception Scale, developed by Tschannen-Moran & Hoy (2001), with its Turkish adaptation and validity and reliability study performed by Çapa (2005). In the fourth section, the Teachers' Professional Beliefs Scale developed by Özgen (2012) was used.

For the analysis of the data obtained in the study, "SPSS 27.0" software was utilized. Descriptive statistics based on parametric tests were used in the analysis of the data obtained. Descriptive statistics were employed to calculate the demographic information of the participants. With this method, the frequency and mean values of the data were calculated. To determine the validity and reliability of the scale, the Cronbach's alpha coefficient was calculated. As a result of the analyses conducted, the Cronbach's alpha coefficient for all scales was generally found to be above 0.70.

Findings: In the analysis comparing psychological resilience, self-efficacy perception, and professional beliefs based on participants' gender, educational level, and the number of in-service trainings they attended, no statistically significant differences were found for gender and number of in-service trainings ($p>0.05$). The analysis comparing psychological resilience, self-efficacy perception, and professional beliefs based on participants' ages showed statistically significant differences for affective, behavioral, developmental, institutional, cognitive, educational, and

teachers' professional beliefs scales ($p < 0.05$). When comparing psychological resilience, self-efficacy perception, and professional beliefs according to participants' professional seniority, statistically significant differences were found for behavioral, developmental, and teachers' professional beliefs scales ($p < 0.05$). The analysis comparing these aspects based on participants' ages and professional seniority indicated statistically significant differences for affective, behavioral, developmental, institutional, cognitive, educational, and teachers' professional beliefs scales ($p < 0.05$). In the analysis examining the relationship between self-efficacy perception and both psychological resilience and professional beliefs, a statistically significant moderate relationship was found between self-efficacy perception and its sub-dimensions with teachers' professional beliefs and their sub-dimensions ($p < 0.01$), whereas no statistically significant relationship was found between self-efficacy perception and its sub-dimensions with psychological resilience ($p > 0.05$).

Results and Suggestions: No statistically significant differences were found in psychological resilience, self-efficacy perception, and professional beliefs based on participants' gender, educational level, and the number of in-service trainings they attended. However, significant differences were observed based on participants' ages and professional seniority. The analysis examining the relationship between self-efficacy perception and both psychological resilience and professional beliefs indicated a statistically significant moderate relationship between self-efficacy perception and its sub-dimensions with teachers' professional beliefs and their sub-dimensions, whereas no statistically significant relationship was found between self-efficacy perception and its sub-dimensions with psychological resilience.

Since psychological resilience, self-efficacy perception, and professional beliefs vary with teachers' ages, various programs tailored to different age groups could be implemented to balance these aspects. Given that psychological resilience, self-efficacy perception, and professional beliefs differ according to teachers' professional seniority, initiatives could be developed to help new teachers adapt quickly to the profession and keep experienced teachers engaged and dynamic. Since there are statistically significant relationships between teachers' professional beliefs and their self-efficacy perceptions, enhancing teachers' self-efficacy through various training programs could also increase their professional beliefs. It has been observed that the interactions teachers have with students and the levels of teachers' self-efficacy are not at an adequate level. Therefore, contributions could be made in higher education institutions where teachers are trained, both in terms of attitude and coursework, to enhance self-efficacy.

Öğretmenlerin Öz Yeterlik Algularının, Mesleki İnanç ve Psikolojik Sağlık Üzerindeki Etkisi²

Hakan Doğan (Okul Müdürü)

Milli Eğitim Bakanlığı-Türkiye
ORCID: 0009-0001-2831-9457
dhakan58@outlook.com

Kaan Güney (Dr.Öğrt. Üyesi)

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi-Türkiye
ORCID: 0000-0002-5141-9827
guney.kaan@gmail.com

Özet

Bir eğitim örgütünde çalışanların öz yeterlik, psikolojik sağlık ve mesleki inançları onların performansına yansır. Alanyazında bu üç kavramsalın ikili anlamda birbiri ile ilişkisini açıklayan çalışmalar mevcuttur. Birbiri işe ilişkisi olduğu düşünülen bu üç değişkenin bir arada değerlendirilmesi önemli olabilir. Bu temelde araştırmada "öğretmenlerin öz yeterlik algularının, mesleki inanç ve psikolojik sağlık üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırma kapsamında nicel araştırma yaklaşımları arasında yer alan genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise çalışmaya katılmaya gönüllü olan toplamda 163 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada katılımcıların kişisel bilgilerinin yanında (cinsiyet, mesleki kıdem, yaş, katılmış olduğu hizmet içi eğitim sayısı, öğrenim durumu ve görev yaptıkları okul türü) psikolojik sağlık ölçeği, öz yeterlik algısı ölçeği ve öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde parametrik testler temelinde tanımlayıcı istatistiklerden yararlanılmıştır. Ölçeklerin güvenilirlik Cronbach alfa katsayısı 0.70'in üzerindedir. Araştırmanın sonuçlarından birinde, katılımcıların cinsiyetlerine, öğrenim durumlarına ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre psikolojik sağlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inancın istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşımadığı ancak katılımcıların yaşlarına ve mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılıklar taşıdığı belirlenmiştir. Bir diğerinde, katılımcıların öz yeterlik algısının psikolojik sağlık ve mesleki inançla arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik yapılan analizde öz yeterlik algısı ve alt boyutları ile öğretmenlerin mesleki inançları ve alt boyutları arasında istatistiksel açıdan orta düzeyde anlamlı ilişkiler bulunduğu belirlenirken öz yeterlik algısı ve alt boyutları ile psikolojik sağlık arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul, Öğretmen, Öz Yeterlik, Mesleki İnanç, Psikolojik Sağlık

E-Uluslararası
Pedagoji Dergisi

Cilt: 4, Sayı: 2, ss. 133-151

Araştırma Makalesi

Gönderim: 27.09.2024
Kabul: 17.12.2024

Önerilen Atıf

Doğan, H. & Güney, K. (2024). Öğretmenlerin öz yeterlik algularının, mesleki inanç ve psikolojik sağlık üzerindeki etkisi, *E-Uluslararası Pedagoji Dergisi (e-upad)*, 4(2), 133-151. TrDoi: <https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.126>

² Bu çalışma birinci yazar tarafından yüksek lisans tezinin bir parçası olarak ikinci yazarın rehberliğinde yürütülmüştür.

GİRİŞ

Öz-yeterlik ilk kez Bandura tarafından Sosyal Öğrenme Kuramı'nda kullanılan bir kavram olarak ele alınmıştır. Söz konusu kuram bağlamında kişinin davranışları kişinin zihinsel yetenekleri ve çevresiyle öz-yeterlik algısının neticesinde meydana gelmektedir. Kişinin belirli bir performans göstermek amacıyla gerekli olan faaliyetleri planlayarak başarıyla yapmasına dair kendisine ait yargıları öz-yeterlilik olarak ifade edilmektedir (Bandura,1986). Bir eğitim örgütü olarak okulun yöneticisi de dahil her bir insan ögesinin öz yeterliği genel olarak okulun öz yeterliğinden söz edilebilir (Keskin ve Toprakçı, 2024). Toplumların eğitimlerinin amaçlarını vücuda getiren biricik yapılar okullardır ve okuldaki eğitim ve öğretimi fiili olarak gerçekleştiren görevliler de öğretmenlerdir (Toprakçı, 2017). Öğretmenlerin herhangi bir durumla karşı karşıya kaldıklarında öğretim durumlarını ne kadar kullandıklarına dair bireysel inançlarıysa öğretmen öz-yeterliliği şeklinde tanımlanabilmektedir (Gavora,2011).

Öz yeterliğin gelişmesini sağlayan dört temel kaynak vardır ve bunlar; performans başarıları, sözel ikna, dolaylı yaşantılar ile fizyolojik ve duygusal durumlardır. Performans başarıları, öz yeterliğin gelişmesinde en etkili kaynağı olmakla birlikte bireyin doğrudan kendi başarılı ya da başarısız olduğu tecrübeleridir. Öğretmenler gerçekleştirmiş oldukları öğretim sonunda performanslarını değerlendirerek, benzer performansları gerçekleştirme potansiyelleri hususunda bir yeterlik algısı geliştirerek sonraki öğretimlerinde bu algılarına göre hareket etmektedirler (Bandura, 1993).

Öğretmenlerin öz yeterlik algılarının olumlu yönde bulunduğu ve kendilerine güven duydukları alanlarda, öğretmenler hem kendilerini geliştirmiş hem öğrencilerine bu yönde teşvik sağlamış hem de bu şekilde ülke genelinde gelişime destek vermiş olmaktadır. Öğretmenlerin öz yeterlik seviyelerinin yükselmesi temelde kişi bazında başlangıç göstermektedir. Öğretmenlerin mesleki yöndeki başarı ve inançlarının, öz yeterlik algılarının olumlu yönde bulunmasından yoğun şekilde etkilenmesi "öz yeterlik" konusunun öğretmenlik mesleği kapsamındaki önemini artırmaktadır (Üstüner vd., 2009; Kurt, 2012; Gençtürk ve Memiş, 2010).

Öğretmenlerin sahip oldukları öz yeterlik algıları, onların psikolojik sağlımlıkları üzerinde de çeşitli şekillerde etkili olabilmektedir. Psikolojik sağlamlık, zor koşullar altında olumlu ve beklenmedik başarılar elde etme, sıra dışı koşul ve durumlara adapte olma becerisi olarak açıklanmaktadır (Fraser vd., 1999).

Literatürde psikolojik sağlamlık seviyesi yüksek olan kişilerin problem davranışlara daha az eğilim gösterdikleri ifade edilmektedir (Kabasakal ve Arslan, 2014; Masten, 2001). Olumsuz durumlar karşısında kişinin psikolojik sağlamlık düzeyinin daha düşük olması bazı uyum problemlerinin yaşanmasına yol açmaktadır (Fergusson ve Horwood, 2003; Akt. Arslan ve Balkis, 2016). Bu nedenle psikolojik sağlamlık bireyin hayatında oldukça önem taşıyan bir faktördür.

Çalışmanın amacını öğretmenlerin sahip oldukları öz yeterlik algılarının, mesleki yönden inançlarındaki ve öğretmenlerin genel psikolojilerinin sağlamlığı noktasındaki etkilerinin değerlendirilmesi meydana getirmektedir. Bu yönde öğretmenlerin psikolojik durumlarının saptanması, öz yeterlik algılarının ne şekilde oluştuğu ve öğretmenlere hangi yönden ne şekilde etkiler gösterdiği, öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının mesleki inançlarının oluşumu aşamasında ve meslek hayatlarında mesleki inançlarına etkilerini gözlemlemek amaçlanmaktadır.

Çalışma öğretmenlerin öz yeterlik algılarının genel şekliyle belirlenmesi, öğretmenlerin öz yeterlik algılarının mesleki inançlar yönündeki etkilerinin anlaşılması ve öğretmen psikolojilerinin öz yeterlik algıları yönünde ne oranda ve ne yönde şekillendiği görülmesi kapsamında önem teşkil etmektedir. Bu yönde literatür içerisinde yeterli kaynağın bulunmaması nedeniyle literatüre katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Alanyazındaki öğretmen öz yeterlikleri ile ilgili çalışmalar incelendiğinde çalışmalardan bazılarının öz-yeterlilik algısı üzerinde durduğu (Burmabıyık, 2014; Chan,2003; Campbell, 1996; Erden,

2007; Dönmez, 2011; Schriver ve Czerniak, 1999; Solar Şekerci, 2011; Pajares ve Miller,1997); bazılarının psikolojik sağlık (Hoşoğlu vd., 2018; Güloğlu ve Kararmak, 2010; Toprak, 2014; Aydın ve Egemberdiyeva, 2018); bazılarının ise yalnızca mesleki inanç (Özmutlu, 2018; Uğraş ve Dindar, 2019; Özgen, 2012; Ekici, 2006; Çapri ve Çelikkale, 2008) üzerinde durmuştur. Bu yüzden, birbirine etki ettiği düşünülen söz konusu değişkenlerin bir arada değerlendirilerek incelemeye alınması fazlasıyla anlamlı olmaktadır ve önem taşımaktadır. Bu temelde araştırmada “öğretmenlerin öz yeterlik algılarının, mesleki inanç ve psikolojik sağlık üzerindeki etkisi var mıdır?” temel sorusu kapsamında aşağıda yer alan alt sorulara yanıtlar cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin öz yeterlik algıları, mesleki inanç ve psikolojik sağlıkları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Öğretmenlerin öz yeterlik algıları, mesleki inanç ve psikolojik sağlıkları yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmenlerin öz yeterlik algıları, mesleki inanç ve psikolojik sağlıkları mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Öğretmenlerin öz yeterlik algıları, mesleki inanç ve psikolojik sağlıkları öğrenim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Öğretmenlerin öz yeterlik algıları, mesleki inanç ve psikolojik sağlıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Öğretmenlerin öz yeterlik algılarının mesleki inanç ve psikolojik sağlıkla arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?

Psikolojik sağlık ve mesleki yöndeki inançların belirlenmesinin güçlüğü ve net sınırlarla belirtilmesinin güçlüğü çalışmaya sınırlılık getirmektedir. Kişilerin karakteristik yapılarından kaynaklı değişkenlik gösteren tepki ve davranışları, tespitlerin net şekilde yapılmasına imkân vermemesinden çalışmaya sınırlılık getirmektedir. Araştırma Sivas ili Zara ilçesindeki devlet okulundaki öğretmenlerin katılımıyla sınırlandırılmıştır. Çalışma içerisinde öğretmenlerin karakteristik yapılarından bağımsız şekilde ve benzer durumlara benzer tepkiler verecek kişiler oldukları varsayılmıştır.

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın evren ve örnekleme, modeline, verilerin analizine ve veri toplama araçlarına dair bilgiler aktarılmıştır.

1- Araştırma Modeli

Araştırmada yöntem olarak nicel araştırma yaklaşımları arasında yer alan genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel Tarama Modeli'ndeki amaç önemli sayıda ögeden meydana gelen bir evrende yer alan nüfusun detaylı bir şekilde değerlendirilmesidir. Bu bağlamda Genel Tarama Modeli'nin evrenin bütününe ya da o evrenden temsili olan bir örneği değerlendirmeye almak amacıyla kullanılan metodjiler ile alakalı olduğunu ifade etmek mümkündür. Anket ya da ölçeklerin uygulanmasıyla nicel verilere ulaşılmaktadır. Ulaşılan niceliksel verilerin istatistiksel analizi ile çıkarımlarda bulunulmaya çalışılmaktadır. Ardından incelenmiş olan konu ya da senaryoya dair kapsamlı bir çerçevenin oluşturulmasından sonra söz konusu çerçeveden farklı bir bölüm tercih edilerek özgün vaka çalışmaları yapılmaya başlanmaktadır. Söz konusu özel araştırma şekli nesnelere, olayların, kurumların, varlıkların ve farklı disiplinlerin özelliklerine ve doğasına dair açıklamalar yapmaya çalışılmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz,, & Demirel,, 2013). Bununla birlikte tarama araştırmasının kapsamında, çalışma evreninden alınmış olan örneklem grubunun demografik özellikleri, daha öncesinden belirlenmiş olan konulara dair bakış açıları ve tercihler saptanmaya çalışılmaktadır (Bahtiyar & Can, 2016). Bu çalışmada genel puan ile alakalı belirlenmiş olan değişkenlerin arasında bulunan eşitsizlik analiz edilmeye çalışılmıştır. Çalışma kapsamında öğretmenlerin mesleki inançları, öz yeterlilik algıları ve psikolojik sağlık seviyelerinin belirlenmesi amacı doğrultusunda genel tarama modeli kullanılmıştır.

2- Evren ve Örneklem

Araştırma devlet okulunda görev yapmakta olan öğretmenlerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örnekleme ise çalışmaya katılmaya gönüllü olan toplamda 163 kişiden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında örneklem seçim yöntemi olarak "kolayda örnekleme" yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem evren içerisinde belirlenecek olan örneklem grubunun araştırmacının değerlendirmelerine göre seçildiği tesadüfi olmayan örnekleme yöntemidir. Kolayda örnekleme yöntemi verilerin örneklemden daha kolay, hızlı ve ekonomik bir biçimde toplanmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda katılımcı bulma süreci istenilen örneklem büyüklüğüne ulaşıncaya kadar sürdürülmektedir. Tablo 1'de katılımcıların özelliklerine yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların kişisel bilgileri

	Özellikler	n	%
Cinsiyet	Kadın	95	58,3
	Erkek	68	41,7
Yaş	25 ila 35 yaş aralığı	106	65,0
	36 ila 45 yaş aralığı	51	31,3
	46 yaş ve üzeri	6	3,7
Mesleki kıdem	1 ila 9 yıl arası	90	55,2
	10 ila 19 yıl aralığı	64	39,3
	20 yıl ve üzeri	9	5,5
Öğrenim durumu	Lisans	126	77,3
	Yüksek Lisans	37	22,7
Hizmet içi eğitim sayısı	1 ila 5 aralığı	44	27,0
	6 ila 10 aralığı	49	30,1
	11 ve üzeri	70	42,9
Görev yapılan okul türü	Devlet okulu	163	100,0

Katılımcıların kişisel bilgilerine ilişkin bulgular incelendiğinde 95 katılımcı kadınken 68 katılımcı ise erkektir. 106 katılımcı 25 ila 35 yaş arasında, 51 katılımcı 36 ila 45 yaş arasında, 6 katılımcı ise 46 yaş ve üzerindedir. 90 katılımcının mesleki kıdemi 1 ila 9 yıl aralığında, 64 katılımcının 10 ila 19 yıl aralığında, 9 katılımcının ise 20 yıl ve üzerindedir. 126 katılımcı lisans mezunuyken 37 katılımcı ise yüksek lisans mezunudur. 44 katılımcının hizmet içi eğitim sayısı 1-5 arasında, 49 katılımcının 6-10 arasında, 70 katılımcının ise 11 ve üzerindedir. Katılımcıların tamamının yani 163 kişinin de görev yaptığı okul devlet okuludur.

3- Verileri Toplama Teknikleri

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı 4 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların kişisel bilgilerinin yer aldığı 6 soru (cinsiyet, mesleki kıdem, yaş, katılmış olduğu hizmet içi eğitim sayısı, öğrenim durumu ve görev yaptıkları okul türü) yer almaktadır.

İkinci bölümde Smith vd. (2008) tarafından geliştirilmiş olan ve (Doğan, 2015) tarafından Türkçeye uyarlanarak güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları uygulanan kısa psikolojik sağlamlık ölçeği (KPSÖ) kullanılmıştır. Ölçek 5'li likert şeklinde (5: Tamamen uygun, 4: Uygun, 3: Biraz uygun, 2: Uygun değil, 1: Hiç uygun değil) değerlendirilen 6 madde ile tek boyuttan meydana gelmektedir. Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0.79 bulunmuş ve oldukça güvenilir bir ölçüm aracı olduğu belirlenmiştir. Ölçek puanı aritmetik ortalama alınarak 1 ile 5 arasında belirlenir. Ölçek sayesinde öğretmenlerin psikolojik dayanıklılık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Üçüncü bölümde (Tschannen- Moran & Hoy, 2001) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması ile geçerlik ve güvenilirlik çalışması (Çapa, 2005) tarafından gerçekleştirilen Öz Yeterlik Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 3 faktörden ve 22 maddeden meydana gelmektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayıları öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik için 0,82, sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik için 0,84, öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik için 0,86 ve ölçeğin toplamı ise 0,93 şeklinde belirlenmiş ve oldukça güvenilir bir ölçüm aracı olduğu ifade edilmiştir. Ölçek 5'li likert derecelendirme ile (1: Hiç

katılmıyorum-5: Tamamen katılıyorum) değerlendirilmekteyken alınabilecek en düşük puan 22, en yüksek puan ise 110'dur. Ölçek sayesinde öğretmenlerin öğrenci katılımına, öğretim stratejilerine ve sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik algı düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Dördüncü bölümde ise Özgen (2012) tarafından geliştirilen Öğretmenlerin Mesleki İnançları Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 6 alt boyuttan meydana gelmekte ve 5'li likert derecelendirme ile (1: Kesinlikle katılmıyorum-5: Kesinlikle katılıyorum) değerlendirilmektedir. Ölçeğin alt boyutları ise duyuşsal, davranışsal, gelişim, kurumsal, bilişsel ve eğitim şeklindedir. Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0,60 ile 0,96 arasında değişmekteyken ölçeğin güvenilir bir ölçüm aracı olduğu ifade edilmiştir. Ölçek puanı aritmetik ortalama alınarak 1 ile 5 arasında belirlenir. Ölçek sayesinde öğretmenlerin mesleki inanç düzeylerinin duyuşsal, davranışsal, gelişim, kurumsal, bilişsel ve eğitim açısından belirlenmesi amaçlanmıştır.

4- Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde "SPSS 27.0" programından yararlanılmıştır. Ulaşılan verilerin değerlendirmeye alınmasında istatistiksel tanımlayıcı olan metotların haricinde, "güvenilirlik analizi" ile demografik verilerle anket yargı ifadelerinin arasında bulunan ilişkileri ölçümleyen parametrik testler uygulanmıştır.

Araştırmaya katılım sağlayan bireylerin demografik bilgilerine dair ulaşılan verilerin hesaplanmasında betimsel istatistik yöntemi kullanılmıştır. Söz konusu yöntem ile verilerin frekans ve ortalama değerleri hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğini saptamak amacıyla Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Gerçekleştirilen analizler neticesinde, Tablo 2'de de görülebileceği üzere, genel olarak ölçeklerin Cronbach alfa katsayısı 0.70'in üzerinde bulunmuştur. Cronbach alfa katsayısı bağlamında bir ölçeğin güvenilir olduğunda kanaat getirilmesi amacıyla Cronbach alfa değerinin 0.70 ve üstü değerlere sahip olması gerekmektedir. Ulaşılan kat sayı değerinin 0.70'ten daha büyük olması ise araştırmada kullanılmış olan ölçeğin oldukça yüksek güvenilirliğe sahip olan bir ölçek olduğu anlamına gelmektedir.

Tablo 2. Ölçeklerin güvenilirlik katsayıları

Ölçekler ve Boyutları (Faktörleri)	Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayıları
Psikolojik sağlamlık ölçeği	0.77
Öğrenci katılımına dair öz yeterlik	0.81
Öğretim stratejilerine dair öz yeterlik	0.86
Sınıf yönetimine dair öz yeterlik	0.82
Öz yeterlik algısı ölçeği	0.94
Duyuşsal	0.93
Davranışsal	0.91
Gelişim	0.86
Kurumsal	0.73
Bilişsel	0.75
Eğitim	0.84
Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği	0.95

Ölçek puanlarının normal dağılıma uygun olup olmadığını değerlendirmeye almanın en temel prosedürü basıklık ve çarpıklık istatistiklerinin hesaplanmasıdır. Normal dağılımın yeterlilik durumu genellikle +3 ila -3 değerlerinin arasında olması ön görülen ölçek puanlarından ulaşılan çarpıklık ve basıklık değerlerinin değerlendirmeye alınmasıyla saptanmaktadır. Bu bağlamda ölçeklerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin belirlenen aralıkta olması nedeniyle normal bir dağılımlarının olduğu kabul edilmiştir. Dolayısıyla verilen ortamın içerisinde gerçekleştirilen analizler kapsamında parametrik yaklaşımlar kullanıma alınmıştır. Analizler kapsamında test tekniklerinden bağımsız olan gruplar t testi ve tek yönlü varyans testi kullanıma alınmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmış bu eşitsizliği sağlayan karşılaştırmaların istatistiksel açıdan anlamlı olduğu kabul edilmiştir.

Tablo 3. Araştırmanın normallik analizi

	Ortalama	SS	Çarpıklık	Basıklık
Psikolojik sağlamlık ölçeği	2,8344	,39262	-,928	2,355
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	28,5767	3,36998	-,086	-,053
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	33,7546	4,26020	,154	-,714
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	29,2393	3,34965	,232	-,037
Öz yeterlik algısı ölçeği	91,5706	10,21072	,357	-,775
Duyuşsal	4,2793	,67030	-1,566	2,242
Davranışsal	4,1982	,61055	-1,076	,629
Gelişim	3,9440	,61334	-,536	-,507
Kurumsal	4,1616	,58132	-,285	-,665
Bilişsel	3,7215	,64538	-,243	-,299
Eğitim	3,7628	,86680	-,513	-,310
Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği	4,0112	,53678	-,808	,283

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde ulaşılan bulgular ve söz konusu bulguların değerlendirmeleri aktarılmıştır.

1- Cinsiyete Göre Psikolojik Sağlamlık, Öz Yeterlik ve Mesleki İnanç Algısı

Tablo 4'te Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik ve mesleki inanç algıları arasında, araştırmada kullanılan her bir ölçek olan Psikolojik sağlamlık ölçeği, Öz yeterlik algısı ölçeği (alt boyutları: Öğrenci katılımına dair öz yeterlik, Öğretim stratejilerine dair öz yeterlik, Sınıf yönetimine dair öz yeterlik) ve Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği (alt boyutları: Duyuşsal, Davranışsal, Gelişim, Kurumsal, Bilişsel, Eğitim) temelinde, bir farklılık olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların cinsiyetlerine göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançları

	Cinsiyet	N	Ortalama	SS	t	p
Psikolojik sağlamlık ölçeği	Kadın	95	2,8246	,44521	-,375	,708
	Erkek	68	2,8480	,30710		
Öğrenci katılımına dair öz yeterlik	Kadın	95	28,6526	3,45108	,339	,735
	Erkek	68	28,4706	3,27574		
Öğretim stratejilerine dair öz yeterlik	Kadın	95	33,9789	4,30235	,794	,428
	Erkek	68	33,4412	4,21222		
Sınıf yönetimine dair öz yeterlik	Kadın	95	29,2526	3,51280	,060	,952
	Erkek	68	29,2206	3,13310		
Öz yeterlik algısı ölçeği	Kadın	95	91,8842	10,53653	,462	,644
	Erkek	68	91,1324	9,79781		
Duyuşsal	Kadın	95	4,2862	,71686	,156	,877
	Erkek	68	4,2696	,60434		
Davranışsal	Kadın	95	4,1798	,63379	-,455	,650
	Erkek	68	4,2240	,58018		
Gelişim	Kadın	95	3,9092	,61303	-,856	,393
	Erkek	68	3,9926	,61499		
Kurumsal	Kadın	95	4,1895	,59480	,724	,470
	Erkek	68	4,1225	,56400		
Bilişsel	Kadın	95	3,6968	,63639	-,575	,566
	Erkek	68	3,7559	,66093		
Eğitim	Kadın	95	3,7684	,83662	,098	,922
	Erkek	68	3,7549	,91354		
Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği	Kadın	95	4,0050	,55023	-,175	,862
	Erkek	68	4,0199	,52132		

Katılımcıların cinsiyetlerine göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde cinsiyete göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inancın istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşımadığı belirlenmiştir ($p > 0.05$). Buna göre

kadın ve erkeklerin psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inanç ortalamaları benzer düzeydedir. Bu durum kadın ve erkek öğretmenlerin aynı bölgede görev yapmasından kaynaklanmıştır.

2- Yaşa Göre Psikolojik Sağlamlık, Öz Yeterlik ve Mesleki İnanç Algısı

Tablo 5'te öğretmenlerin yaşlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik ve mesleki inanç algıları arasında, araştırmada kullanılan her bir ölçek olan Psikolojik sağlamlık ölçeği, Öz yeterlik algısı ölçeği (alt boyutları: Öğrenci katılımına dair öz yeterlik, Öğretim stratejilerine dair öz yeterlik, Sınıf yönetimine dair öz yeterlik) ve Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği (alt boyutları: Duyuşsal, Davranışsal, Gelişim, Kurumsal, Bilişsel, Eğitim) temelinde, bir farklılık olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların yaşlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançları

		N	Ortalama	SS	F	p
Psikolojik sağlamlık ölçeği	25 ila 35 yaş arası	106	2,8192	,43163	,239	,788
	36 ila 45 yaş arası	51	2,8595	,31512		
	46 yaş ve üzeri	6	2,8889	,27217		
	Toplam	163	2,8344	,39262		
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	25 ila 35 yaş arası	106	28,2453	3,44151	1,994	,139
	36 ila 45 yaş arası	51	29,0392	3,18095		
	46 yaş ve üzeri	6	30,5000	3,01662		
	Toplam	163	28,5767	3,36998		
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	25 ila 35 yaş arası	106	33,2358	4,27072	2,321	,101
	36 ila 45 yaş arası	51	34,6667	4,16013		
	46 yaş ve üzeri	6	35,1667	3,92003		
	Toplam	163	33,7546	4,26020		
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	25 ila 35 yaş arası	106	28,9151	3,34128	1,839	,162
	36 ila 45 yaş arası	51	29,7059	3,36032		
	46 yaş ve üzeri	6	31,0000	2,82843		
	Toplam	163	29,2393	3,34965		
Öz yeterlik algısı ölçeği	25 ila 35 yaş arası	106	90,3962	10,16875	2,314	,102
	36 ila 45 yaş arası	51	93,4118	10,10777		
	46 yaş ve üzeri	6	96,6667	9,47980		
	Toplam	163	91,5706	10,21072		
Duyuşsal	25 ila 35 yaş arası	106	4,1869	,71764	3,133	,046
	36 ila 45 yaş arası	51	4,4332	,59966		
	46 yaş ve üzeri	6	4,6032	,24774		
	Toplam	163	4,2793	,67030		
Davranışsal	25 ila 35 yaş arası	106	4,0994	,65624	4,324	,015
	36 ila 45 yaş arası	51	4,3650	,47788		
	46 yaş ve üzeri	6	4,5256	,36217		
	Toplam	163	4,1982	,61055		
Gelişim	25 ila 35 yaş arası	106	3,8267	,63259	6,114	,003
	36 ila 45 yaş arası	51	4,1446	,52996		
	46 yaş ve üzeri	6	4,3125	,33307		
	Toplam	163	3,9440	,61334		
Kurumsal	25 ila 35 yaş arası	106	4,0660	,57720	4,825	,009
	36 ila 45 yaş arası	51	4,3660	,55480		
	46 yaş ve üzeri	6	4,1111	,50185		
	Toplam	163	4,1616	,58132		
Bilişsel	25 ila 35 yaş arası	106	3,6283	,65053	3,253	,041
	36 ila 45 yaş arası	51	3,8980	,62273		
	46 yaş ve üzeri	6	3,8667	,45019		
	Toplam	163	3,7215	,64538		
Eğitim	25 ila 35 yaş arası	106	3,6132	,85837	5,064	,007
	36 ila 45 yaş arası	51	4,0719	,84673		
	46 yaş ve üzeri	6	3,7778	,50185		
	Toplam	163	3,7628	,86680		
Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği	25 ila 35 yaş arası	106	3,9034	,54232	6,533	,002
	36 ila 45 yaş arası	51	4,2131	,48869		
	46 yaş ve üzeri	6	4,1995	,25718		
	Toplam	163	4,0112	,53678		

Katılımcıların yaşlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde yaşa göre duyuşsal, davranışsal, gelişim, kurumsal, bilişsel, eğitim ve öğretmenlerin mesleki inançları ölçeğinin istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşıdığı belirlenmiştir ($p < 0.05$). Buna göre 46 yaş ve üzerindeki duyuşsal, davranışsal, gelişim ortalamaları daha yüksekken 36-45 yaş arasındaki kurumsal, bilişsel, eğitim ve öğretmenlerin

mesleki inançları ölçeği ortalamaları daha yüksektir. Bu durum öğretmenlerin yaşları arttıkça hayat deneyimlerinin de daha fazla olmasından kaynaklanmış olabilir.

3- Mesleki Kıdeme Göre Psikolojik Sağlık, Öz Yeterlik ve Mesleki İnanç Algısı

Tablo 6'da öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre psikolojik sağlık, öz yeterlik ve mesleki inanç algıları arasında, araştırmada kullanılan her bir ölçek olan Psikolojik sağlık ölçeği, Öz yeterlik algısı ölçeği (alt boyutları: Öğrenci katılımına dair öz yeterlik, Öğretim stratejilerine dair öz yeterlik, Sınıf yönetimine dair öz yeterlik) ve Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği (alt boyutları: Duyuşsal, Davranışsal, Gelişim, Kurumsal, Bilişsel, Eğitim) temelinde, bir farklılık olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların mesleki kıdemlerine göre psikolojik sağlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançları

		N	Ortalama	SS	F	p
Psikolojik sağlık ölçeği	1 ila 9 yıl arası	90	2,8259	,43268	,110	,896
	10 ila 19 yıl arası	64	2,8385	,34754		
	20 yıl ve üzeri	9	2,8889	,28868		
	Toplam	163	2,8344	,39262		
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	1 ila 9 yıl arası	90	28,2556	3,30325	,971	,381
	10 ila 19 yıl arası	64	28,9219	3,50648		
	20 yıl ve üzeri	9	29,3333	3,00000		
	Toplam	163	28,5767	3,36998		
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	1 ila 9 yıl arası	90	33,4111	4,41116	,671	,513
	10 ila 19 yıl arası	64	34,1406	4,16283		
	20 yıl ve üzeri	9	34,4444	3,39526		
	Toplam	163	33,7546	4,26020		
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	1 ila 9 yıl arası	90	29,1444	3,27250	,160	,852
	10 ila 19 yıl arası	64	29,2969	3,53073		
	20 yıl ve üzeri	9	29,7778	3,07318		
	Toplam	163	29,2393	3,34965		
Öz yeterlik algısı ölçeği	1 ila 9 yıl arası	90	90,8111	10,15154	,607	,546
	10 ila 19 yıl arası	64	92,3594	10,51434		
	20 yıl ve üzeri	9	93,5556	8,84747		
	Toplam	163	91,5706	10,21072		
Duyuşsal	1 ila 9 yıl arası	90	4,2037	,69894	1,546	,216
	10 ila 19 yıl arası	64	4,3936	,60783		
	20 yıl ve üzeri	9	4,2222	,76265		
	Toplam	163	4,2793	,67030		
Davranışsal	1 ila 9 yıl arası	90	4,0829	,65720	3,776	,025
	10 ila 19 yıl arası	64	4,3305	,51185		
	20 yıl ve üzeri	9	4,4103	,58330		
	Toplam	163	4,1982	,61055		
Gelişim	1 ila 9 yıl arası	90	3,8319	,60724	3,599	,030
	10 ila 19 yıl arası	64	4,0684	,61719		
	20 yıl ve üzeri	9	4,1806	,43351		
	Toplam	163	3,9440	,61334		
Kurumsal	1 ila 9 yıl arası	90	4,1111	,58700	1,527	,220
	10 ila 19 yıl arası	64	4,2552	,55632		
	20 yıl ve üzeri	9	4,0000	,66667		
	Toplam	163	4,1616	,58132		
Bilişsel	1 ila 9 yıl arası	90	3,6289	,62427	2,218	,112
	10 ila 19 yıl arası	64	3,8219	,64941		
	20 yıl ve üzeri	9	3,9333	,74162		
	Toplam	163	3,7215	,64538		
Eğitim	1 ila 9 yıl arası	90	3,6185	,87061	2,961	,055
	10 ila 19 yıl arası	64	3,9583	,82829		
	20 yıl ve üzeri	9	3,8148	,91456		
	Toplam	163	3,7628	,86680		
Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği	1 ila 9 yıl arası	90	3,9128	,54550	3,507	,032
	10 ila 19 yıl arası	64	4,1380	,49792		
	20 yıl ve üzeri	9	4,0935	,57158		
	Toplam	163	4,0112	,53678		

Katılımcıların mesleki kıdemlerine göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde mesleki kıdeme göre davranışsal, gelişim ve öğretmenlerin mesleki inançları ölçeğinin istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşıdığı belirlenmiştir ($p < 0.05$). Bu bağlamda 20 yıl ve üzerinde kıdemi olanların davranışsal ve gelişim ortalamaları daha yüksekken 10-19 yıl arasında kıdemi olanların ise öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği ortalamaları daha yüksektir. Bu durum öğretmenlerin mesleki deneyimlerinin arttıkça daha fazla gelişmelerinden ve mesleklerine olan inançlarının artmasından kaynaklanmış olabilir.

4- Öğrenim Durumuna Göre Psikolojik Sağlamlık, Öz Yeterlik ve Mesleki İnanç Algısı

Tablo 7’de öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik ve mesleki inanç algıları arasında, araştırmada kullanılan her bir ölçek olan Psikolojik sağlamlık ölçeği, Öz yeterlik algısı ölçeği (alt boyutları: Öğrenci katılımına dair öz yeterlik, Öğretim stratejilerine dair öz yeterlik, Sınıf yönetimine dair öz yeterlik) ve Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği (alt boyutları: Duyuşsal, Davranışsal, Gelişim, Kurumsal, Bilişsel, Eğitim) temelinde, bir farklılık olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların öğrenim durumlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançları

	Öğrenim durumu	N	Ortalama	SS	t	p
Psikolojik sağlamlık ölçeği	Lisans	126	2,8267	,39237	-,457	,648
	Yüksek Lisans	37	2,8604	,39774		
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	Lisans	126	28,4762	3,54788	-,701	,484
	Yüksek Lisans	37	28,9189	2,69133		
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	Lisans	126	33,5556	4,32214	-1,102	,272
	Yüksek Lisans	37	34,4324	4,02451		
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	Lisans	126	29,2381	3,43960	-,008	,993
	Yüksek Lisans	37	29,2432	3,06780		
Öz yeterlik algısı ölçeği	Lisans	126	91,2698	10,60295	-,693	,489
	Yüksek Lisans	37	92,5946	8,79855		
Duyuşsal	Lisans	126	4,2445	,68942	-1,224	,223
	Yüksek Lisans	37	4,3977	,59404		
Davranışsal	Lisans	126	4,1795	,63013	-,721	,472
	Yüksek Lisans	37	4,2620	,54164		
Gelişim	Lisans	126	3,9196	,62178	-,936	,351
	Yüksek Lisans	37	4,0270	,58418		
Kurumsal	Lisans	126	4,1561	,57764	-,221	,825
	Yüksek Lisans	37	4,1802	,60141		
Bilişsel	Lisans	126	3,6762	,66734	-1,662	,098
	Yüksek Lisans	37	3,8757	,54437		
Eğitim	Lisans	126	3,7143	,88012	-1,321	,188
	Yüksek Lisans	37	3,9279	,80942		
Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği	Lisans	126	3,9817	,54976	-1,298	,196
	Yüksek Lisans	37	4,1117	,48343		

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde öğrenim durumuna göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inancın istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0.05$). Buna göre lisans ve yüksek lisans mezunu katılımcıların psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inanç ortalamaları benzer düzeydedir. Bu durum öğretmenlerin meslekleri gereği benzer eğitimler almalarından kaynaklanmış olabilir.

5- Hizmet İçi Eğitim Sayılarına Göre Psikolojik Sağlamlık, Öz Yeterlik ve Mesleki İnanç Algısı

Tablo 8’de öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılımlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik ve mesleki inanç algıları arasında, araştırmada kullanılan her bir ölçek olan Psikolojik

sağlamlık ölçeği, Öz yeterlik algısı ölçeği (alt boyutları: Öğrenci katılımına dair öz yeterlik, Öğretim stratejilerine dair öz yeterlik, Sınıf yönetimine dair öz yeterlik) ve Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği (alt boyutları: Duyuşsal, Davranışsal, Gelişim, Kurumsal, Bilişsel, Eğitim) temelinde, bir farklılık olup olmadığına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların katıldıkları hizmet içi eğitim sayısına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançları

		N	Ortalama	SS	F	p
Psikolojik sağlamlık ölçeği	1 ila 5 arası	44	2,8068	,44014	,415	,661
	6 ila 10 arası	49	2,8129	,36741		
	11 ve üzeri	70	2,8667	,38133		
	Toplam	163	2,8344	,39262		
Öğrenci katılımına yönelik öz yeterlik	1 ila 5 arası	44	28,7500	3,56420	,266	,767
	6 ila 10 arası	49	28,2857	3,38502		
	11 ve üzeri	70	28,6714	3,26919		
	Toplam	163	28,5767	3,36998		
Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	1 ila 5 arası	44	34,4545	4,57218	,869	,421
	6 ila 10 arası	49	33,6531	3,98200		
	11 ve üzeri	70	33,3857	4,25387		
	Toplam	163	33,7546	4,26020		
Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	1 ila 5 arası	44	29,7500	3,89469	1,072	,345
	6 ila 10 arası	49	28,7347	3,16738		
	11 ve üzeri	70	29,2714	3,09240		
	Toplam	163	29,2393	3,34965		
Öz yeterlik algısı ölçeği	1 ila 5 arası	44	92,9545	11,28892	,610	,545
	6 ila 10 arası	49	90,6735	9,63801		
	11 ve üzeri	70	91,3286	9,94437		
	Toplam	163	91,5706	10,21072		
Duyuşsal	1 ila 5 arası	44	4,3506	,69570	,351	,705
	6 ila 10 arası	49	4,2643	,62339		
	11 ve üzeri	70	4,2449	,69160		
	Toplam	163	4,2793	,67030		
Davranışsal	1 ila 5 arası	44	4,1836	,60778	,073	,930
	6 ila 10 arası	49	4,2261	,58486		
	11 ve üzeri	70	4,1879	,63738		
	Toplam	163	4,1982	,61055		
Gelişim	1 ila 5 arası	44	3,9006	,69182	,858	,426
	6 ila 10 arası	49	3,8801	,65499		
	11 ve üzeri	70	4,0161	,52644		
	Toplam	163	3,9440	,61334		
Kurumsal	1 ila 5 arası	44	4,2273	,62989	1,484	,230
	6 ila 10 arası	49	4,2313	,59006		
	11 ve üzeri	70	4,0714	,53806		
	Toplam	163	4,1616	,58132		
Bilişsel	1 ila 5 arası	44	3,7136	,59984	,014	,986
	6 ila 10 arası	49	3,7143	,68557		
	11 ve üzeri	70	3,7314	,65310		
	Toplam	163	3,7215	,64538		
Eğitim	1 ila 5 arası	44	3,8561	,88746	1,086	,340
	6 ila 10 arası	49	3,8435	,79960		
	11 ve üzeri	70	3,6476	,89710		
	Toplam	163	3,7628	,86680		
Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği	1 ila 5 arası	44	4,0386	,56499	,171	,843
	6 ila 10 arası	49	4,0266	,52486		
	11 ve üzeri	70	3,9832	,53335		
	Toplam	163	4,0112	,53678		

Katılımcıların katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde katılımcıların katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inancın istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşımadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Bu bağlamda farklı sayılarda hizmet içi

eğitime katılan katılımcıların psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inanç ortalamaları benzer düzeydedir. Bu durum hizmet içi eğitim sayısının öğretmenler için bir etkisi olmadığını göstermektedir. Aynı zamanda hizmet içi eğitimlerin içeriğinin benzer olması nedeniyle sayının önemsiz olmasından kaynaklanmış olabilir.

6- Öz Yeterlik, Psikolojik Sağlamlık ve Mesleki İnanç Arasındaki İlişki

Tablo 8'de öğretmenlerin psikolojik sağlamlık, öz yeterlik ve mesleki inanç algıları arasındaki ilişki bulgularına, araştırmada kullanılan her bir ölçek olan Psikolojik sağlamlık ölçeği, Öz yeterlik algısı ölçeği (alt boyutları: Öğrenci katılımına dair öz yeterlik, Öğretim stratejilerine dair öz yeterlik, Sınıf yönetimine dair öz yeterlik) ve Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği (alt boyutları: Duyuşsal, Davranışsal, Gelişim, Kurumsal, Bilişsel, Eğitim) temelinde yer verilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların öz yeterlik algısının psikolojik sağlamlık ve mesleki inançla arasındaki ilişki

		Öğrenci katılımına yönelik yeterlik	Öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik	Sınıf yönetimine yönelik öz yeterlik	Öz yeterlik algısı ölçeği
Psikolojik sağlamlık ölçeği	r	,107	,147	,092	,127
	p	,175	,062	,242	,107
	N	163	163	163	163
Duyuşsal	r	,516**	,439**	,416**	,490**
	p	,000	,000	,000	,000
	N	163	163	163	163
Davranışsal	r	,633**	,532**	,474**	,586**
	p	,000	,000	,000	,000
	N	163	163	163	163
Gelişim	r	,528**	,377**	,486**	,491**
	p	,000	,000	,000	,000
	N	163	163	163	163
Kurumsal	r	,401**	,526**	,332**	,461**
	p	,000	,000	,000	,000
	N	163	163	163	163
Bilişsel	r	,093	,037	,126	,088
	p	,237	,640	,108	,266
	N	163	163	163	163
Eğitim	r	,307**	,312**	,191*	,294**
	p	,000	,000	,015	,000
	N	163	163	163	163
Öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği	r	,501**	,451**	,406**	,487**
	p	,000	,000	,000	,000
	N	163	163	163	163

** Korelasyon 0.01 düzeyinde anlamlıdır (2-kuyruklu).

* Korelasyon 0.05 düzeyinde anlamlıdır (2-kuyruklu).

Katılımcıların öz yeterlik algısının psikolojik sağlamlık ve mesleki inançla arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik yapılan analizde öz yeterlik algısı ve alt boyutları ile öğretmenlerin mesleki inançları ve alt boyutları arasında istatistiksel açıdan orta düzeyde anlamlı ilişkiler bulunduğu belirlenirken ($p < 0.01$) öz yeterlik algısı ve alt boyutları ile psikolojik sağlamlık arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$). Bu bağlamda öz yeterlik algısı öğretmenlerin mesleki inançlarını pozitif yönde etkilemektedir. Bu durum mesleğine yönelik kendini daha yeterli hisseden öğretmenlerin mesleklerine yönelik bağlılıklarının daha fazla olmasından kaynaklanmış olabilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın temel hedefi, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının mesleki yöndeki inanç ve psikolojik sağlık seviyelerine etkilerinin değerlendirilmesidir. Araştırmanın amacına ulaşması yönelik olarak öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının mesleki yöndeki inanç ve psikolojik sağlık seviyelerine etkileri ve birtakım değişkenler bakımından değişkenlik gösterip göstermediği ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre psikolojik sağlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde cinsiyete göre psikolojik sağlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inancın istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşıdığı belirlenmiştir. Bu bağlamda kadın ve erkeklerin psikolojik sağlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inanç ortalamaları benzer düzeydedir. Bu durum kadın ve erkek öğretmenlerin aynı bölgede görev yapmasından kaynaklanmış olabilir. [Toy \(2015\)](#) kaynaştırma faaliyetleriyle öz yeterlik inanışları kapsamında sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inanışlarının farklı değişkenler kapsamında değişkenlik ortaya koyup koymadığının görülebilmesi adına araştırma yapmıştır. Çalışmanın sonuçları değerlendirildiği durumda sınıf öğretmenlerinde bulunan öz yeterlik inanışlarının; meslek sürelerine ve cinsiyetlerine göre değişkenlik gösterdiği, bu duruma ek olarak mezun olma durumları, görev alınan sınıflardaki öğrenci miktarı, kaynaştırma öğrencilerinin bulunup bulunmaması ve kaynaştırma eğitimlerine dair eğitim, ders veya kurs alınıp alınmamasına yönelik değişkenlerin bulunmadığı sonucu elde edilmiştir. Ek olarak, çalışma içerisinde sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma yönündeki eğitimlere dair yeterlik algılarının; pozitif yönlü bulunduğu, meslek süresi, cinsiyet ve kaynaştırma eğitimi kapsamında ders, kurs gibi etkinliklere katılıp katılmama değişkenleri yönünde değişkenlik görüldüğü, bu duruma ek olarak mezuniyet, görev alınan sınıftaki öğrencilerin miktarı, kaynaştırma öğrencilerinin bulunup bulunmaması benzeri değişkenler kapsamında değişkenliğin bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Sınıf öğretmenlerinde öz yeterlik algılarıyla kaynaştırma faaliyetlerine görülen inanışları arasında olumlu ve anlamlı bağlantının bulunduğu görülmüştür.

Katılımcıların yaşlarına göre psikolojik sağlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde yaşa göre duyuşsal, davranışsal, gelişim, kurumsal, bilişsel, eğitim ve öğretmenlerin mesleki inançları ölçeğinin istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşıdığı belirlenmiştir. Buna göre 46 yaş ve üzerindeki duyuşsal, davranışsal, gelişim ortalamaları daha yüksekken 36-45 yaş arasındakilerin ise kurumsal, bilişsel, eğitim ve öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği ortalamaları daha yüksektir. Bu durum öğretmenlerin yaşları arttıkça hayat deneyimlerinin de daha fazla olmasından kaynaklanmış olabilir. [Dolapçı \(2013\)](#) çalışması içerisinde öğretmenlik öğrencilerinin kaynaştırma uygulaması ve öz yeterlik yönündeki inançları kapsamındaki algıları arasında bulunan bağlantıları değerlendirmiştir. Araştırma dahilinde bulunan öğretmenlerin öz yeterli yönündeki inanışlarının yetersiz olmadığını, öz yeterlik yönündeki algılarının yaşam sürdürdükleri yer, branş, cinsiyet ve yaş değişkenleriyle anlamlı seviyede değişim ortaya koyduğu belirlenmiştir. Kaynaştırma faaliyetlerine dair algıların kaynaştırma eğitiminin alınması, eğitim aldıkları bölüm, cinsiyet, yaş değişkenleriyle anlamlı seviyede değişim ortaya koyduğu görülmüştür. Öğretmenlerin kaynaştırma faaliyetleriyle öz yeterlik yönündeki inanışları arasında bulunan bağlantının olumlu yönde ve anlamlı seviyede bulunduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların mesleki kıdemlerine göre psikolojik sağlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde mesleki kıdeme göre davranışsal, gelişim ve öğretmenlerin mesleki inançları ölçeğinin istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşıdığı belirlenmiştir. Bu bağlamda 20 yıl ve üzerinde kıdemi olanların davranışsal ve gelişim ortalamaları daha yüksekken 10-19 yıl arasında kıdemi olanların ise öğretmenlerin mesleki inançları ölçeği ortalamaları daha yüksektir. Bu durum öğretmenlerin mesleki deneyimlerinin arttıkça daha fazla gelişmelerinden ve mesleklerine olan inançlarının artmasından kaynaklanmış olabilir. [Kaçar ve Beycioğlu \(2017\)](#) ilköğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik inançlarını incelemeye yönelik olarak

gerçekleştirdikleri araştırma sonucunda mesleki kıdeme göre öz yeterliğin istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermediğini tespit ederlerken fizyolojik ve duygusal durumun ise mesleki deneyimi daha az olanlarda daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

Katılımcıların öğrenim durumlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde öğrenim durumuna göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inancın istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar göstermediği tespit edilmiştir. Buna göre lisans ve yüksek lisans mezunu katılımcıların psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inanç ortalamaları benzer düzeylerde. Bu durum öğretmenlerin meslekleri gereği benzer eğitim almalarından kaynaklanmış olabilir. Öz yeterliğin gelişmesini sağlayan dört temel kaynak vardır ve bunlar; performans başarıları, sözel ikna, dolaylı yaşantılar ile fizyolojik ve duygusal durumlarıdır. Performans başarıları, öz yeterliğin gelişmesinde en etkili kaynağı olmakla birlikte bireyin doğrudan kendi başarılı ya da başarısız olduğu tecrübeleridir. Öğretmenler gerçekleştirmiş oldukları öğretim sonunda performanslarını değerlendirerek, benzer performansları gerçekleştirme potansiyelleri hususunda bir yeterlik algısı geliştirerek sonraki öğretimlerinde bu algılarına göre hareket etmektedirler (Bandura, 1993).

Katılımcıların katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının karşılaştırılmasına yönelik olarak yapılan analizde katılımcıların katıldıkları hizmet içi eğitim sayılarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inancın istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar taşımadığı belirlenmiştir. Bu bağlamda farklı sayılarda hizmet içi eğitime katılan katılımcıların psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inanç ortalamaları benzer düzeylerde. Altuntaş ve Genç (2020) öğretmenlerde psikolojik sağlamlığı incelemeye yönelik olarak gerçekleştirdikleri araştırma sonucunda öğretmenlerin mesleki gelişmelerinin çoğunlukla hizmet içi eğitimler sayesinde gerçekleştirildiğini bu eğitimler yoluyla psikolojik sağlamlık ve mutluluk gibi pozitif psikolojinin değerli olgu düzeylerinin yükseltilebileceğini tespit etmişlerdir.

Katılımcıların öz yeterlik algısının psikolojik sağlamlık ve mesleki inançla arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik yapılan analizde öz yeterlik algısı ve alt boyutları ile öğretmenlerin mesleki inançları ve alt boyutları arasında istatistiksel açıdan orta düzeyde anlamlı ilişkilerin bulunduğu belirlenirken öz yeterlik algısı ve alt boyutları ile psikolojik sağlamlık arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Buna göre öz yeterlik algısı öğretmenlerin mesleki inançlarını pozitif yönde etkilemektedir. Elgit (2020), araştırması içerisinde sınıf öğretmenlerinde öz yeterlik yönündeki inançlarla sınıf içerisindeki tutumlarını değerlendirmiştir. Araştırma kapsamında bulunan çalışma grubu, 2018 ile 2019 yılı öğretim yılı içerisinde aktif şekilde görev alan iki yüz kırk yedi adet sınıf öğretmeni tarafından meydana getirilmiştir. Araştırma neticesinde öğretmenlerde bulunan öz yeterlik inançlarıyla sınıf içerisinde öğretmenlerin sergiledikleri tutum arasında anlamlı ve orta seviyede bağlantı bulunduğu sonucu elde edilmiştir. Öğretmenlerde bulunan öz yeterlik inanışlarıyla cinsiyet arasında anlamlı şekilde bir fark görülmemiştir. Öğretmenlerde bulunan öz yeterlik inanışlarıyla mesleki yöndeki tecrübeler arasında olumlu yönde ve anlamlı bir bağlantı bulunduğu sonucu elde edilmiştir.

Öneriler

Öğretmenlerin yaşlarına göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının farklılıklar gösterdiği tespit edildiğinden psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarını dengelemek için farklı yaş gruplarına yönelik çeşitli çalışmalar yapılabilir. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre psikolojik sağlamlık, öz yeterlik algısı ve mesleki inançlarının farklılıklar gösterdiği tespit edildiğinden yeni öğretmenlerin mesleğe hızlı alışmasını sağlamak ve deneyimli öğretmenlerinde meslekten sıkılmalarını dinamik kalmalarını sağlamak için çalışmalar yapılabilir. Öğretmenlerin mesleki inançları ile öz yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu belirlendiğinden öğretmenlerin çeşitli eğitimlerle öz yeterlik algılarının geliştirilmesi sağlanarak mesleki inançları da artırılabilir. Öğretmenlerin öğrencilerle öğrencileriyle etkileşimleri ve

öğretmenlerin öz yeterlik seviyelerinin yeterli düzeyde bulunmadığı görülmüştür. Bundan dolayı öğretmenlerin yetiştirildiği yükseköğretim kurumlarında gerek tutum gerekse ders olarak öz yeterliğe katkı sağlayacak katkılarda bulunulabilir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Altuntaş, S., & Genç, H. (2020). Mutluluğun yordayıcısı olarak psikolojik sağlamlık: Öğretmen örnekleminin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(4), 936-948. <https://dergipark.org.tr/en/pub/hunefd/issue/57647/818970>
- Arslan, G., & Balkıs, M. (2016). Ergenlerde duygusal istismar, problem davranışlar, özyeterlik ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişki. *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 8-22. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suje/issue/20641/220107>
- Aydın, M., & Egemberdiyeva, A. (2018). Üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlamlık düzeylerinin incelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(1), 37-53. <https://dergipark.org.tr/en/pub/turkegitimdergisi/issue/37897/333333>
- Bahtiyar, A. ve Can, B. (2016). "An investigation of problem-solving skills of preservice science teachers". *Educational Research and Reviews*. 11(23): 2108-2115. <https://doi.org/10.5897/ERR2016.3054>
- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: a social cognitive theory. Englewood, NJ: Prentice-Hall. <https://doi.org/10.4135/9781446221129.n6>
- Bandura, A. (1993). Self-efficacy. Encyclopedia of human behaviour. (Ed. Ramachaudran, V.S.). New York: Academic Press. Vol. 4, 71-81.
- Burmabıyık, Ö. (2014). Öğretmenlerin teknolojik pedagojik içerik bilgilerine yönelik öz-yeterlilik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Yalova İli Örneği). (Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi, Sakarya. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=Gi181PtlktRsf9SdO0lgg&no=O_BKhgKbAiaczZFR3piB6Q
- Büyüköztürk, S., Kılıç Çakmak, E., Akgün, O. E., Karadeniz, S., ve Demirel, F. (2013). Bilimsel araştırma yöntemleri. *Ankara: Pegem Yayıncılık*. <https://depo.pegem.net/9789944919289.pdf>
- Campbell, J. (1996). A comparison of teacher efficacy for pre and in-service teachers in Scotland and America. *Education*, 117 (1), 2-11.
- Chan, K. W. (2003). Hong Kong teacher education students' epistemological beliefs and approaches to learning. *Research in Education*, 69, 36-50. <https://doi.org/10.7227/RIE.69.4>
- Çapa, M. (2005). İkinci Dünya Savaşı'nda Trabzon. *Haz. K. İnan vd.) Karadeniz tarihi sempozyumu bildiriler kitabı II içinde*, 1013-1029.
- Çapri, B., & Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen Adaylarının Öğretmenliğe İlişkin Tutum ve Mesleki Yeterlik İnançlarının Cinsiyet Program Ve Fakültelerine Göre İncelenmesi. *İnönü üniversitesi eğitim fakültesi dergisi*, 9(15), 33-53. <https://dergipark.org.tr/en/pub/inuefd/issue/8708/108727>
- Çubukçu, Z., ve Girmen, P. (2007). Öğretmen adaylarının sosyal öz yeterlik algılarının belirlenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1). <https://dergipark.org.tr/en/pub/ogusbd/issue/10991/131525>
- Deniz, S., & Tican, C. (2017). Öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik inançları ile mesleki kaygılarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 1838-1859. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.32772-363968>
- Doğan, T. (2015). Kısa psikolojik sağlamlık ölçeği'nin türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *The Journal of Happiness ve Well-Being*, 1(3), 93-102. <https://www.tayfundogan.net/wp-content/uploads/2016/09/K%C4%B1saPsikolojikSaglamlikOlcegi.pdf>
- Dolapçı, S. (2013). Öğretmen adaylarının öz-yeterlilik algıları ve kaynaştırma eğitimine bakış açıları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=p0faswUk-hXcCwnZwl3E0w&no=ae8RqNKw2GsV3HzO0ZY4fg>

- Dönmez, S. (2011). Sınıf öğretmenlerinin fen ve teknoloji dersi öz-yeterlilik inançlarının denetim odağına göre farklılığının incelenmesi üzerine bir araştırma. (Yüksek Lisans Tezi), Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
<https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11630/3136/407039.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Ekici, G. (2006). Meslek Lisesi Öğretmenlerinin Öğretmen Öz-Yeterlik İnançları Üzerine Bir Araştırma. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, (24).
- Elgit, B. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf içi davranışlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=MydWsdCwEksQNHKs3d8pSg&no=anCFQKiAwRCzefYsy1CAw>
- Erden, E. (2007). Sınıf öğretmenlerinin fen öğretimi öz yeterlilik inançlarının öğrencilerin fen tutumları ve akademik başarıları üzerindeki etkisi. (Yüksek Lisans Tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.
<https://doi.org/10.19171/uefad.823491>
- Fergusson, D.M. ve Horwood, L.J. (2003). Resilience to Childhood Adversity: Results of a 21 Year Study. S.S. Luthar (Ed.), Resilience and Vulnerability: Adaptation in the Context of Childhood Adversities (s.130-155). New York: Cambridge University Press.
- Fraser, M. W., Richman, J. M. ve Galinsky, M. J. (1999). Risk, protection and resilience: toward a conceptual framework for social work practice. *Social Work Research*, 23, 129-208.
<http://dx.doi.org/10.1093/swr/23.3.131>
- Gavora, P. (2011). Measuring the self-efficacy of in-service teachers in slovakia. *Orbis Scholae*, 5(2), 79-94.
- Gençtürk, A., & Memiş, A. (2010). İlköğretim okulu öğretmenlerinin öz-yeterlilik algıları ve iş doyumlarının demografik faktörler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(3), 1037-1054.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/ilkonline/issue/8594/106893>
- Güloğlu, B., & Kararımak, Ö. (2010). Üniversite öğrencilerinde yalnızlığın yordayıcısı olarak benlik saygısı ve psikolojik sağlamlık. *Ege Eğitim Dergisi*, 11(2), 73-88.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/egeefd/issue/4907/67229>
- Hoşoğlu, R., Kodaz, A. F., Bingöl, T. Y., & Batık, M. V. (2018). Öğretmen adaylarında psikolojik sağlamlık. *OPUS International journal of society researches*, 8(14), 217-239. <https://doi.org/10.26466/opus.405751>
- Hoy, WK ve Sweetland, SR (2001). Daha iyi okullar tasarlamak: Okul yapılarını etkinleştirmenin anlamı ve ölçüsü. *Eğitim yönetimi üç aylık dergisi*, 37 (3), 296-321.
- Kabasakal, Z. ve Arslan, G. (2014). Ergenlikte Görülen Anti-Sosyal Davranışlar, Psikolojik Sağlamlık ve Aile Sorunları Arasındaki İlişki, *Uluslararası Hakemli Aile Çocuk ve Eğitim Dergisi*, 2 (3), 76-90.
- Kaçar, T., & Beycioğlu, K. (2017). İlköğretim öğretmenlerinin öz yeterlilik inançları. *İlköğretim Online*, 16(4), 1753-1767. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ilkonline/article/342988>
- Keskin, O. ve Toprakçı, E. (2024). Okul yöneticilerinin genel öz yeterlilik algılarının çeşitli değişkenlere göre metaanalizi, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 81-107. DOI: <https://doi.org/10.19160/eijer.1485986>
- Kurt, T. (2012). Öğretmenlerin öz yeterlilik ve kolektif yeterlilik algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 195-227.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/tebd/issue/26137/275278>
- Masten A. S. (2001). Resilience Process in Development. *American Psychologist*, 56 (3), 227-238.
- Özgen, B. (2012). *Öğretmen ve öğretmen adaylarının mesleki inançları üzerine bir araştırma* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Özmutlu, E. B. (2018). *Öğretmenlerin mesleki inançları, mesleki inançlarının kaynakları ve mesleki inançlar temelinde öğretmen tiplerinin belirlenmesi*. Ankara/ Doktora Tezi.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Pajares, F. & Miller, M.D. (1997). Mathematics self-efficacy and mathematical problem solving: Implications of using different forms of assessment. *Journal of Experimental Education*, 65(3), 213-228.
<https://doi.org/10.1080/00220973.1997.9943455>

- Schrifer, M. & Czerniak, C.M. (1999). A comparison of middle and junior high science teachers' levels of efficacy and knowledge of developmentally appropriate curriculum and instruction. *Journal of Science Teacher Education*, 10(1), 21-42. <https://doi.org/10.1023/A:1009472629345>
- Smith BW, Dalen J, Wiggins K, Tooley E, Christopher P, Bernard J (2008) The brief resilience scale: assessing the ability to bounce back. *International Journal Of Behavioral Medicine* 15:194-200 doi:10.1080/10705500802222972
- Solar Şekerci, A. (2011). Self-Efficacy levels of prep-school instructors and its predictors. (Master Thesis). Middle East Technical University, Ankara.
- Toprak, H. (2014). *Ergenlerde mutluluk ve yaşam doyumunun yordayıcısı olarak psikolojik sağlamlık ve psikolojik ihtiyaç doyumu* (Master's thesis, Sakarya Üniversitesi (Turkey)). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Toprakçı, E. (2017). *Sınıf yönetimi*, Ankara: Pegem Akademi
- Toy, S. N. (2015). *Sınıf öğretmenlerinin öğretmen öz yeterlikleri ile kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterli inançlarının karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=gaRGU4tAlLwbrMjl-bdvew&no=oFISAO-Ns9czSxDC3eY8jg>
- Tschannen-Moran, M., & Hoy, A. W. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and teacher education*, 17(7), 783-805. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(01\)00036-1](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(01)00036-1)
- Uğraş, S., & Dindar, M. D. (2019). Beden eğitimi öğretmenliği mesleki inanç ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 23-34. <https://dergipark.org.tr/en/pub/comusbd/issue/50645/654606>
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2009). Ortaöğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları secondary school teachers' self-efficacy beliefs. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1-16. https://www.researchgate.net/profile/Niyazi-Oezer/publication/285376012_Ortaogretim_ogretmenlerinin_oz-yeterlik_algilari/links/567b08f308ae197583813200/Ortaogretim-oegretmenlerinin-oez-yeterlik-algilari.pdf

Çıkar Çatışması Bildirimi: Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri: Yazar(lar), bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Bildirimi: Bu araştırma için Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Etik Kurulundan (29/04/2024 tarih ve E-50704946-100-420977 sayı no) etik izin alınmıştır.